

ПАМ'ЯТКА

Дії на випадок виникнення надзвичайної ситуації при загрозі хімічного зараження території

При аваріях на хімічно небезпечних об'єктах виникає зона зараження сильнодіючими отруйними речовинами (СДОР), до яких належать: аміак, хлор, азотна кислота, диметиламін, метанол, соляна кислота, сірководень, сірковуглець, фосген, хлорпикрин, хлороформ та багато інших. Глибина зони поширення отруйного повітря залежить від концентрації СДОР та швидкості вітру.

Пам'ятайте! Захистом від сильнодіючих отруйних речовин є фільтруючі промислові та цивільні протигази, промислові респіратори, сховища цивільного захисту.

Від **хлору** захистять промислові протигази марок А (коробка коричневого кольору), БКФ (захисного кольору), В (жовтого кольору), Г (половина чорна, половина жовта), а також цивільні протигази ГП-5, ГП-7 та дитячі.

Якщо немає протигазів, застосовують ватно-марлеву пов'язку або кусок тканини, змочений у воді, а краще 2%-м розчином питної соди.

Від **аміаку** захищає протигаз марки КД (коробка сірого кольору) і промислові респіратори РПГ-67 КД, РУ-60 МКД, у крайньому разі, можливо скористатися ватно-марлевою пов'язкою, змоченою водою або 5% розчином лимонної кислоти.

Дитячі та цивільні протигази ГП-5, ГП-7 від аміаку не врятують, але з додатковим патроном ДПГ-3 вони захистять від аміаку, діетиламіну, сірководню, соляної кислоти, фенолу, фурфуролу, нітробензолу.

З додатковим патроном ДПГ-1 цивільні протигази захистять не тільки від перелічених вище СДОР, а також від двоокису азоту, окису етилену, хлористого метилу, окису вуглецю.

Від **сірководню** захистять промислові протигази марок КД (сірого кольору), В (жовтого), БКФ (захисного) або респіратори РПГ-67 КД та РУ-60 МКД, а також цивільні протигази ГП-5, ГП-7 і дитячі.

Від **синильної кислоти** забезпечують захист органів дихання промислові протигази марок В(жовтого), БКФ (захисного), а також цивільні протигази ГП-5, ГП-7 і дитячі.

Для захисту шкіри від СДОР застосовують табельні захисні комплекти КИХ-4, КИХ-5, КЗА, Ч-20, ФЗО-58, а також підручні засоби – непромакаючі накидки та плащі, пальто з щільного товстого матеріалу, ватні куртки. Для ніг – гумові чоботи, калоші, боти. Для рук – всі види гумових та шкіряних рукавичок. В приміщеннях треба провести герметизацію. Від хлору, сірководню та диметиламіну можливо рятуватися на верхніх поверхах будинків після закриття щілин у дверях і вікнах.

При русі по зараженій місцевості доцільно дотримуватись таких правил:

- рухатись швидко, але не бігти і не підіймати пил;
- не притулятися до будинків, парканів і не торкатися навколишніх речей;
- не наступати на краплі рідини або порошкоподібні розсипи невідомих речовин;
- не знімати засоби індивідуального захисту до виходу із зони зараження;
- уникати переходів через яри, інші заглиблені місця;
- при виявленні крапель СДОР на шкірі, одязі, взутті, засобі індивідуального захисту, треба негайно обробити ці місця тампонами з старого одягу, паперу або іншими підручними засобами.

Виходити із зони зараження необхідно у бік перпендикулярний напрямку вітру. Після виходу із зони зараження треба провести часткову обробку шляхом обмивання відкритих ділянок тіла, полоскання рота, гортані, носу. Надайте першу допомогу потерпілим.

Перша допомога ураженим СДОР.

Необхідно якомога скоріше припинити вплив СДОР. Для цього треба надіти на потерпілого протигаз, винести його на свіже повітря.

При ураженні хлором дати вдихати аерозоль 0,5%-го розчину питної соди. Корисно також вдихати зволожений кисень. Слизові оболонки та уражені ділянки шкіри промити 2%-м розчином питної соди. Давати пити гаряче молоко (каву).

При ураженні аміаком потерпілому дати вдихати теплі пари 10% розчину ментолу у хлороформі. При набряку легенів, робити потерпілому штучне дихання не можна. Корисно використовувати тепле молоко з содою. Уражену шкіру, слизові оболонки, очі промити 2% розчином борної кислоти або чистою водою, накласти примочки з 5% розчину оцтової, лимонної або соляної кислоти. В очі закапати 2-3 краплі 30% розчину сульфацила натрію (альбуциду), у ніс теплу маслинову, персикову або вазелінову олію.

У випадку ураження сірководнем безпосередньо у зоні, очі і обличчя промити водою, надіти протигаз або ватно-марлеву пов'язку змоченою содовим розчином і негайно винести його з осередку аварії. Після цього потерпілому дати випити тепле молоко, чай, забезпечити спокій. У очі закапати 2-3 краплі 0,5% розчину дікаїна або 1% розчину новокаїну з адреналіном, а потім зробити примочки з 3% розчином борної кислоти. По можливості потерпілого покласти в темне приміщення або надіти світлозахисні окуляри. Провести кисневу інгаляцію. При припиненні дихання зробити штучне дихання. Негайно евакуювати потерпілого до спеціалізованої лікарні.

При ураженні діетиламіном забезпечити потерпілому свіже повітря, спокій, тепло. Дати дихати кисень. Уражені місця шкіри промити теплою водою, розчином перманганату калію або 2% розчином борної кислоти.

При ураженні синильною кислотою негайно надіти на потерпілого протигаз (ватно-марлеву пов'язку). Ввести під маску антидот (амілнітрат). Штучне дихання робити тільки при різкому погіршенні дихання.

При ураженні хлороформом вивести потерпілого на свіже повітря; забезпечити спокій і тепло; давати кисень; 1-2 пігулки активованого вугілля.

Необхідно пам'ятати, що потерпілим натомість кисню краще давати дихати киснево-повітряну суміш з кількістю кисню 50-60%.

Своєчасне і правильне надання першої допомоги ураженим СДОР є головним чинником рятування людей і запорукою збереження вашого життя.